

A photograph of a forest with tall, thin trees and a stream in the foreground. The trees are mostly bare, suggesting a late autumn or winter setting. The ground is covered in moss and fallen branches. The sky is visible through the canopy.

Natura 2000-handleplan 2016–2021

Bjerre Skov og Haslund Skov

Natura 2000-område nr. 229

Habitatområde H229

Titel: Natura 2000-handleplan 2016-2021 Bjerre Skov og Haslund Skov
Udgiver: Randers Kommune og Favrskov Kommune
År: 2017
Forsidefoto: Elle- askeskov i Bjerre Skov 2016. Fotograf Martin Diwan.
Kort: © Geodatastyrelsen
Må citeres med kildeangivelse.

Randers Kommune

Favrskov
Kommune

Indholdsfortegnelse

Resumé.....	4
Baggrund	5
Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan	6
Behov for indsatser	7
Indsatser fordelt på aktør	8
Prioritering af den forventede indsats	9
Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse	10
Bilag 1: Indsatsprogram og sammendrag af den statslige Natura 2000-plan	11
Bilag 2: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag.....	12
Bilag 3: Kortbilag.....	13

Resumé

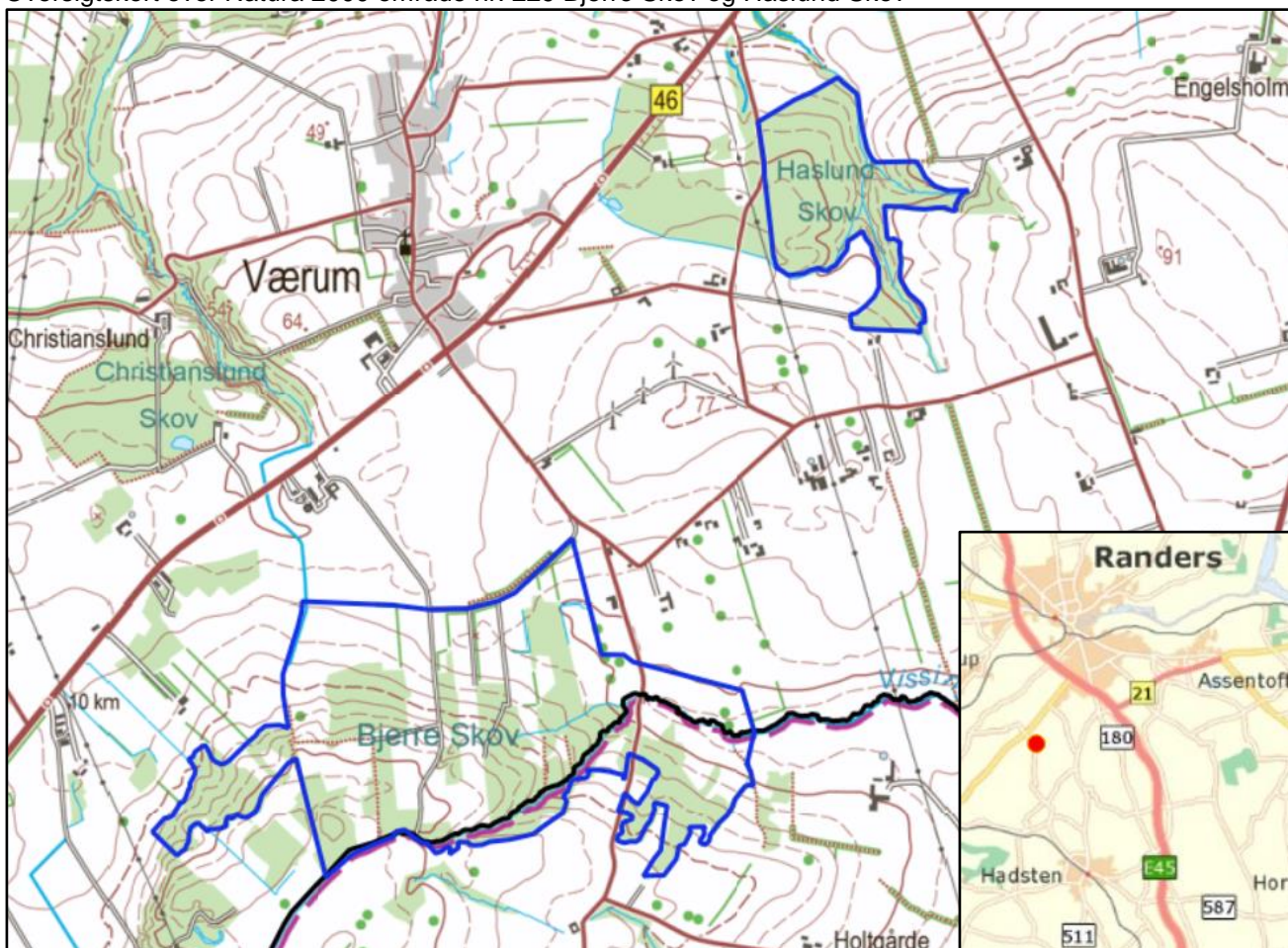
Handleplanen for Bjerre Skov og Haslund Skov beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2021.

Målet er at bevare og fremme de naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Skovnaturtyperne, hvoraf hovedparten udgøres af "elle- og askeskov", skal sikres en varieret struktur med ekstensiv drift. De lysåbne naturtyper "surt overdrev" og "tidvis våd eng" prioriteres højt og igangværende pleje skal vedligeholdes.

Indsatsen i denne planperiode er særlig rettet mod en sammenbinding af spredte naturtypeforekomster.

Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række tilskudsordninger, som kan søges gennem NaturErhvervstyrelsen.

Oversigtskort over Natura 2000 område nr. 229 Bjerre Skov og Haslund Skov

Baggrund

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for de 252 udpegede beskyttelsesområder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte beskyttelsesområde og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2016–2021. Natura 2000-planerne kan ses på Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings [hjemmeside](#).

Ud fra Natura 2000-planerne har kommunerne udarbejdet kommunale handleplaner, som skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder. Denne handleplan er udarbejdet af Randers Kommune og Favrskov Kommune på grundlag af Natura 2000-plan for Bjerre Skov og Haslund Skov.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Planlægningen for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer varetages dog af Naturstyrelsen og gennemføres hvert 12. år. Skovhandleplaner 2010-21 gælder således fortsat. Kommunerne og Naturstyrelsen er hver især ansvarlige for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af år 2021.

Offentlige lodsejere, som ejer arealer i Natura 2000-områder, kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i egne drifts- og plejeplaner. I dette Natura 2000-område er der udelukkende private arealer.

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 1251 af 29. september 2016), bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016) og bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning (bekendtgørelse nr. 946 af 27. juni 2016).

Den kommunale handleplan skal ifølge lovgivningen indeholde:

- En prioritering af kommunalbestyrelsens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag
- De forventede initiativer, som kommunalbestyrelsen vil tage for at gennemføre Natura 2000-planen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljø- og Fødevareministeriet og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er gennemført.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

De kommunale handleplaner skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen, for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen, og skal ikke indgå i de kommunale Natura 2000-handleplaner.

Den kommunale Natura 2000-handleplan er som udgangspunkt omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (lovbekendtgørelse nr. 1533 af 10. december 2015). For samtlige statslige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering. Handleplanerne har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger, som allerede er givet i de miljøvurderede Natura 2000-planer. Da handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, er det kommunens vurdering, at der ikke er behov for en fornyet miljøvurdering.

Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan

De kommunale handleplaner for første planperiode har været gældende siden udgangen af 2012. Kommunerne har i den mellemliggende periode arbejdet for at gennemføre den indsats, der blev beskrevet i Natura 2000-handleplanen for planperioden 2010-2015.

Nedenstående tabel viser en oversigt over de realiserede, påbegyndte og planlagte projekter inden for Natura 2000-området.

Tabel 1. Følgende projekter er finansieret via kommunernes egne midler eller DUT-midler:

Randers Kommune	Indsats	Privatejet
	<i>Opsætning og vedligehold af hegn omkring naturarealer</i>	<i>25 ha realiseret</i>

Favrskov Kommune har finansieret udarbejdelsen af en rapport om naturindholdet i Bjerre Skov Øst for Værumvej. Med baggrund i denne har kommunen aftalt samarbejde med Naturstyrelsen, hvor der skulle arbejdes med både fredskov og ikke-fredskovspligtig skovnatur.

Dette samarbejde er imidlertid ikke blevet til noget, da prioriteringen fra Naturstyrelsens side har været andre større fredskovarealer arealer som ikke er beliggende i Favrskov eller Randers Kommune.

Kommunerne har ikke faciliteret iværksættelse af projekter støttet af landdistriktsmidler eller iværksat Life-projekter inden for dette Natura 2000-område.

Behov for indsatser

Natura 2000-planen for Natura 2000-område nr. 229 Bjerre Skov og Haslund Skov, beskriver de konkrete mål for indsatsen. Indsatsprogrammet og sammendrag af den statslige Natura 2000-plan kan ses i bilag 1, mens naturtyper og arter på udpegningsgrundlag fremgår af bilag 2. På baggrund af dette har kommunerne vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag. Hvor handleplanen for planperioden 2010-2015 ikke er gennemført i sin helhed, indgår den udestående indsats i opgørelsen over behovet for konkrete forvaltningstiltag.

Table 2. Behov for forvaltningstiltag for naturtyperne

Forventede forvaltningstiltag og metoder		Skøn over behov:		
		Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Lysåbne naturtyper	Rydning af uønsket opvækst	-	0 ha	0 ha
	Forbedring af hydrologi	-	0 ha	0 ha
	Græsning eller høslæt	Ca. 4 ha	Op til 1 ha	Op til 5 ha
	Sammenbinding af naturtyper og mindske randpåvirkning	-	Op til 10 ha	Op til 10 ha
Skovnaturtyper uden fredskovspligt	Skovnaturtypebevarende drift og pleje	Ca. 3 ha	Op til 11 ha	Op til 14 ha
	Urørt skov	-	Op til 5 ha	Op til 5 ha
	Forbedring af hydrologi	-	Op til 1 ha	Op til 1 ha
Skovnaturtyper med fredskovspligt*	Skovnaturtypebevarende drift og pleje	Ca. 30 ha	Op til 30 ha	Op til 60 ha
	Urørt skov	-	Op til 1 ha	Op til 1 ha
	Forbedring af hydrologi	-	Op til 3 ha	Op til 3 ha

* Indsatsen videreføres fra sidste planperiode da de vedtagende skovhandleplaner gælder i 12 år, dvs. perioden 2010-2021.

Indsatser fordelt på aktør

Det vurderes, at der ikke er behov for en nærmere fordeling af indsatserne mellem handleplanmyndighederne for de enkelte retningslinjer i Natura 2000-planens indsatsprogram.

Prioritering af den forventede indsats

Hovedformålet med indsatsen for planperioden 2016-2021 er at:

- færdiggøre indsatsen fra planperioden 2010-2015,
- sikre pleje på lysåbne og plejkrævende naturarealer,
- igangsætte en strategisk indsats for at forbedre og sikre den sårbare natur gennem etablering af større sammenhængende og mere robuste naturarealer og

Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden skal ske på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete forvaltningstiltag (se tabel 2). Den nedenstående prioritering vil således afspejle den forventede tidsfølge af indsatsen i forbindelse med de konkrete forvaltningstiltag.

Generelt prioriteres indsatsen højest i delområdet Bjerre Skov.

Lysåbne naturtyper:

En fortsat pleje af de lysåbne arealer prioriteres.

Hvis der kommer nye støttemuligheder til sammenbinding af habitatnatur og til styrkelse af naturarealernes robusthed ved fx udlæg af bufferzoner, vil Randers kommune arbejde for at facilitere at der ansøges om op til 10 ha.

Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Det er Randers og Favrskov Kommunes hensigt at planlægge og udføre projekterne som vist i tabel 3, og i den forbindelse tager kommunerne en række initiativer for at inddrage lodsejere og andre interessenter i projekterne.

Tabel 3 viser kommunernes plan for interessentinddragelse, men der kan ske ændringer hvis det ønskes af lodsejerne, eller hvis andre forhold taler for det.

Tabel 3. Forventet plan for interessentinddragelse i Randers Kommune

Projekt navn	Initiativ	Tidsplan	Kommune
<i>Orientering af Det Grønne Råd</i>	<i>Kommunen afholder møder 1 gang årligt hvor status for arbejdet med handleplanen fremlægges</i>	<i>Hele planperioden</i>	<i>Randers og Favrskov Kommuner</i>
<i>Informations- og dialogmøder omkring naturpleje, særligt i Natura 2000-områder</i>	<i>Afholdelse af offentlige møder</i>	<i>Mindst én gang i perioden 2017-2021</i>	<i>Randers og Favrskov Kommuner</i>
<i>Fora for lodsejere med landbrugs- og skovbrugsinteresser</i>	<i>Oprettelse af nyt fora med repræsentanter fra landbrugsorganisationer og skovdyrkerforeninger</i>	<i>Opstart i 2017 og derefter møder efter interesse og behov</i>	<i>Randers Kommune*</i>
<i>§ 3 oplysningskampagne (lodsejere med § 3 arealer)</i>	<i>§ 3 informationskampagne inkl. oplysning omkring støttemuligheder til naturpleje via LDP i Natura 2000-områder</i>	<i>I løbet af planperioden</i>	<i>Randers Kommune</i>

*Det er aftalt mellem Favrskov og Randers Kommuner at Randers Kommune også varetager Favrskov Kommunes interesse ved møderne og orienterer Favrskov Kommune ved at sende referater fra møderne.

Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler, og derfor er det i mange tilfælde ikke på nuværende tidspunkt muligt at beskrive hvornår projekterne fysik bliver udført. Kommunerne vil i hvert enkelt tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget.

Bilag 1: Indsatsprogram og sammendrag af den statslige Natura 2000-plan

Indsatsprogram

Opfyldelsen af habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som direktiverne omfatter, er en opgave, som strækker sig over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode, således at det sikres, at Danmark efterlever de EU-retlige forpligtelser, og der kan etableres en sammenhæng mellem indsats og tilgængelige virkemidler. Den nationale prioritering af indsatsen i 2. planperiode sigter på, at den planlagte og igangsatte indsats i 1. planperiode fastholdes og afsluttes, og der tages hånd om særligt truede naturtyper og arter, samt at der påbegyndes en strategisk indsats for langsigtet at sikre den nødvendige pleje af de lysåbne naturarealer. Indsatsen fra de gældende planer 2010-15 videreføres. Hvis den forudsatte indsats for planperioden 2010-15 ikke er gennemført, når de kommunale handleplaner for 2. planperiode træder i kraft, forudsættes det, at den allerede igangsatte indsats færdiggøres i 2. planperiode, med mindre den udestående indsats vil være i strid med nærværende plan.

Nedenstående retningslinjer for indsatsen er opbygget efter mål- og rammestyringsprincippet, således at den statslige plan fastlægger de krav til indsatsen i planperioden, der er nødvendige for at sikre nationalt besluttede prioriteringer.

Indsats til bedring af vandkvaliteten i overflade- og grundvand gennemføres som led i vandplanlægningen, ligesom reduktion af kvælstofdeposition sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen, og er således ikke en del af Natura 2000-planens indsatsprogram. Retningslinjerne er opdelt i generelle retningslinjer, der gælder for alle områder og specifikke retningslinjer for det enkelte Natura 2000-område. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk.

Områdets fredskovpligtige skovnaturtyper er omfattet af retningslinjer i Natura 2000-planen 2010-15 og videreføres i denne plan.

Generelle retningslinjer

1. Myndighederne tager i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område og sikrer dermed en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.
2. Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje.
3. Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper.
4. Hydrologiprojekter finansieret via landdistriktsprogrammet, igangsatte Life-projekter og udvidelse/sikring af levesteder fra Natura 2000-planen 2010-15 afsluttes.
5. For skovnaturtyper skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtelsen.
6. Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.

Det er en fælles opgave for kommuner og offentlige lodsejer at aftale nærmere på hvilke arealer og i hvilke kommuner, den konkrete indsats skal foregå.

Bilag 2: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område bestående af habitatområde H 229

Tabel 4. Naturtyper på udpegningsgrundlaget

Naturtype nr.	Naturtype navn	Handleplanmyndighed			I alt
		Randers Kommune	Favrskov Kommune	Naturstyrelsen	
6210	Kalkoverdrev	-	-	-	0 ha
6230	Surt overdrev	2,9 ha	-	-	2,9 ha
6410	Tidvis våd eng	1,7 ha	-	-	1,7 ha
7220	Kildevæld	-	-	-	0 ha
7230	Rigkær	-	-	-	0 ha
9110	Bøg på mor	0,5 ha	-	0,8 ha	1,3 ha
9130	Bøg på muld	1,6 ha	-	16,4 ha	18,0 ha
9150	Bøg på kalk	-	-	0,6 ha	0,6 ha
9160	Ege-blandskov	-	-	1,2 ha	1,2 ha
9190	Stilkege-krat	1,5 ha	-	0,3 ha	1,7 ha
91E0	Elle- og askeskov	9,8 ha	4,0	43,4 ha	57,2 ha
I alt		16,2 ha	4,0 ha	62,7 ha	84,5 ha

Der er ingen arter på udpegningsgrundlaget i dette Natura 2000-område.

Bilag 3: Kortbilag

